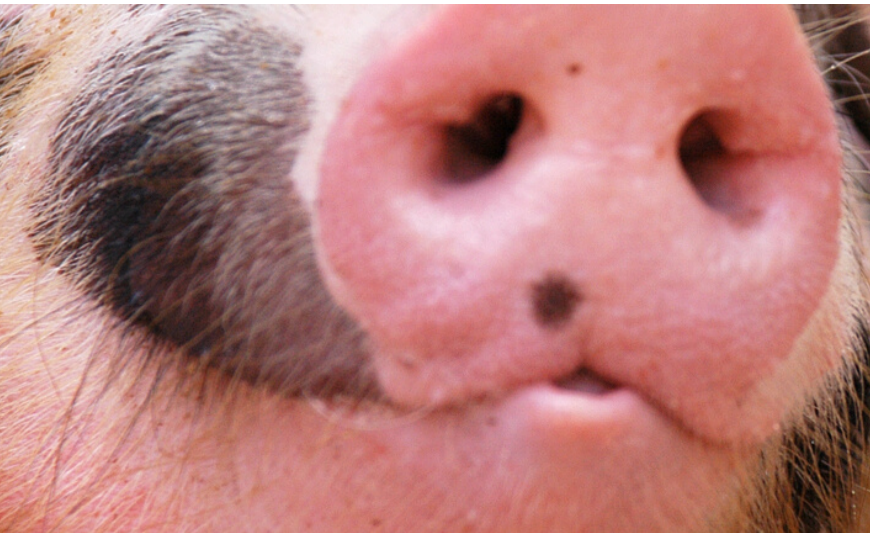

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

Wist u dat?

Over het algemeen is wel bekend dat varkens ontzettend **sociale en intelligente** dieren zijn. Eén van de redenen dat dierwelzijn als steeds belangrijker wordt ervaren. Uit onderzoek blijkt dat de **cognitieve vaardigheden** van een varken meer ontwikkeld zijn dan die van een kind van drie jaar oud. Cognitieve vaardigheden zijn functies die te maken hebben met het verwerken van informatie, welke je in staat stellen te leren. Varkens komen daarmee in hetzelfde rijtje te staan als bijvoorbeeld dolfijnen en mensapen. Zo kennen veel dieren het fenomeen **spiegel** niet; ze denken een andere soortgenoot te zien wanneer ze naar hun eigen beeltenis kijken. Varkens kunnen echter relativeren dat ze naar een **reflectie** kijken.

Wist u tot slot dat varkens een **ijzersterk geheugen** hebben? Wanneer in een groot gebied voedsel herhaaldelijk verstopt wordt op verschillende plaatsen, weten varkens na verloop van tijd exact waar deze verstopplaatsen en daarmee het voedsel te vinden is.

FEITEN

Een nieuwsbrief gevuld met feiten... Een leuk varkensfeitje toegelicht in onze nieuwe rubriek "Wist u dat?", feitelijk toegelicht hoe autovaccins geproduceerd worden, het feitelijke belang van een goede administratie én het feit dat u

DONDERDAGAVOND
16 MAART 2023

in uw agenda moet noteren, want deze avond wilt u zéker niet missen!

- De bereiding van autovaccins
- Wélzijn!
Creatieve bevestigingsmethoden
- Test je kennis!
- Agendapraat: save the date!
- Een goede administratie is van belang!
- Even voorstellen: Patricia

De bereiding van autovaccins

Patricia van Ginderen

Varkensarts De Varkenspraktijk, locatie Oss

Autovaccins zijn specifiek voor een bedrijf gemaakte vaccins, bestaande uit een oplosmiddel waar bedrijfseigen kiemen aan toegevoegd zijn. Ondanks dat autovaccins met regelmaat worden toegepast, zijn er speciale regels omtrent inzet van deze vorm van vaccinaties. Zo mogen ze enkel worden ingezet wanneer een bestaand vaccin onvoldoende werkt, het niet leverbaar is, er in Europa geen specifiek commercieel vaccin verkrijgbaar is voor de betreffende ziektekiem of een afwijkende stam de problemen op het bedrijf veroorzaakt.

Autovaccins zijn meestal gemaakt met bacteriële ziektekiemen, daar het proces om van virussen een vaccin te maken vele malen lastiger is. De meeste autovaccins worden gebruikt ter voorkoming of bestrijding van Streptococci, Pasteurella, Bordetella en Clostridium. Bij de productie van autovaccins mogen niet alle kiemen gebruikt worden; dit is wettelijk aan banden gelegd. Ook ben je verplicht met regelmaat onderzoek te doen of de betreffende kiemen op het bedrijf nog voor problemen zorgen. Indien nodig kan het bedrijfseigen vaccin tijdig aangepast worden, wanneer een wijziging in soort kiemen op het bedrijf plaatsvindt.

Productie vindt plaats door een handjevol bedrijven. Denk bijvoorbeeld aan de Gezondheidsdienst voor Dieren, het Brabants Veterinair Laboratorium, Dopharma (Ripac) en CEVA (Biovac).

Maar hoe gaat de productie van een autovaccin nu in zijn werk? Middels sectie en vervolgens bacteriologisch onderzoek van de afwijkende organen wordt op het laboratorium getracht de ziektekiem te isoleren. Indien een voor het autovaccin geschikte kiem gekweekt worden, wordt bij sommige laboratoria allereerst een gevoeligheidsbepaling gedaan.

Zo is zichtbaar hoe de kiem reageert op verschillende antibiotica. Vervolgens wordt de kiem verder uitgewerkt; er wordt vastgesteld om welke stam en welk type het gaat. Betreft de stam bijvoorbeeld een Streptococcus suis, dan zijn er wel 30 types te onderscheiden. Type 1, 2 (eventueel met type 1 gecombineerd), 7 en 9 zijn hierbij de belangrijkste. De stam kan vervolgens bewaard worden, zelfs jarenlang. Zo kan deze ten aller tijde gebruikt worden om bijvoorbeeld een autovaccin van te maken. Ondanks de mogelijkheid meerdere kiemen in het autovaccin te laten voegen, is dit niet altijd raadzaam. Het aantal kiemen per ziekte wordt kleiner, waardoor de werking van het vaccin in gevaar kan komen.

Om een autovaccin te kunnen maken wordt een stam opgekweekt; op speciale voedingsbodems wordt ervoor gezorgd dat de stam zich vermenigvuldigt. Er wordt gecontroleerd of er niet per ongeluk nog een andere ziektekiem mee gekweekt wordt; dit zou bevuilding van het autovaccin geven met mogelijk verstrekkende gevolgen. Met behulp van een speciale techniek wordt een zo hoog mogelijke concentratie van de stam in een oplossing bewerkstelligd. Als dat gelukt is worden de bacteriën afgedood. Zo bevat het vaccin geen levende bacteriën meer, maar wel de structuren waartegen het lichaam van het varken antistoffen kan aanmaken. Na afdoden van de bacterie wordt een steriliteitscontrole van één week uitgevoerd. Dit wil zeggen dat gecontroleerd wordt of alle bacteriën daadwerkelijk zijn afgedood. De oplossing wordt haast altijd gecombineerd met een adjuvans, een stof die de werking van het vaccin kan versterken. Als laatste stap dient het ontstane autovaccin uitgevuld te worden in gemakkelijk te hanteren flesjes, waarna het klaar is om uitgeleverd te worden aan het betreffende bedrijf.

Wélzijn!

Het belang van geschikte hokverrijking is al eerder aan bod gekomen. Vandaag weer een praktisch voorbeeld uit de praktijk. Door een *jute zak* met een *haak* aan een *ketting* te bevestigen blijft deze schoon en gaat langer mee! U bevestigt de zak op dusdanige hoogte dat alle varkens goed bij de onderkant kunnen. Wanneer de onderkant bijna weggegeten is kunt u de zak simpelweg een stukje verder

naar beneden hangen aan de ketting. Dit herhaalt u totdat de volledige zak is opgegeten. In de dagelijkse controle scheelt het u dus nieuwe zakken ophangen, maar hoeft u mogelijk enkel de haak wat te verhangen! En voor de varkens is er continue nieuwe schone hokverrijking beschikbaar. Als u de kettingen met jute zakken bevestigt aan een lijn gespannen over meerdere hokken creëert u ook interactie tussen hokken. Een extra pluspunt!

Test je kennis!

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Weet u waar we bij de bovenstaande foto mee te maken hebben?

- A. Schurft
- B. Smeerwrang
- C. Luis

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

Agendapraat: save the date!

Het gaat de laatste periode over niets anders dan veranderingen; veranderingen in de sector, veranderingen in de politiek én veranderingen binnen ons team. Over deze laatste informeerden we u al eens in [deze nieuwsbrief](#). En omdat veranderingen niet altijd negatief hoeven te zijn staan we graag met u stil bij deze volgende stap vooruit.

Graag nodigen we u uit voor onze klantenavond 2023. Binnenkort ontvang u meer informatie, maar noteer

DONDERDAGAVOND

16 MAART 2023

vast in uw agenda, want deze bijeenkomst mag u zeker niet missen!

Een goede administratie is van belang!

In deze nieuwsbrief informeerden we u over het fenomeen **slachtbiggen**, een bij niemand onbekende term. Ondanks dat we allemaal als doel hebben de geboren biggen zodanig groot te brengen dat ze naar een afnemer kunnen, lukt dit niet altijd. Enerzijds omdat dieren komen te overlijden, danwel geëuthanaseerd worden. Anderzijds omdat er een categorie dieren is die niet gezond genoeg is om aan de mester te kunnen afleveren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan dieren met een **navel- of een zakbreuk**. Er bestaat de mogelijkheid deze dieren als slachtbig te leveren. Echter geldt ook voor deze categorie dieren dat, indien behandeling met welk medicijn dan ook noodzakelijk is, de **wachttijd**

in acht genomen moet worden. Het vlees van deze slachtbiggen wordt tenslotte gegeten door de consument en moet aan alle normen voldoen. Het is daarmee van belang dat duidelijk is **welke biggen waarmee behandeld** zijn, zodat bekend is welke dieren, in het kader van de wachttermijn, **niet geleverd** mogen worden. Zet u een behandeling in, vermeldt dit dan duidelijk op de afdelingskaarten. Knelpunt bij dergelijke behandelingen is het gebruik van **coccidiostatica**, zoals Dozuril of Forceris. De wachttermijn van deze twee middelen betreft respectievelijk 61 en 70 dagen (na moment van toediening), waardoor een big op 11 weken leeftijd binnen de wachttermijn valt en dus wettelijk nog niet mag worden geslacht.

Op het VKI (**Voedsel Keten Informatie**) formulier wordt informatie over het bedrijf en

de gezondheid van de dieren weergegeven. Het formulier maakt het voor de toezichthouder in het slachthuis mogelijk om beter en gericht te keuren. Het is de **verantwoordelijkheid van de veehouder** dat deze gegevens correct en volledig ingevuld worden, wat ondersteund wordt door het plaatsen van een handtekening op het formulier.

Graag willen we nogmaals het belang van de **correctheid** van ingevulde VKI-formulieren benadrukken, waarbij ook de **administratie in de stal** de extra aandacht verdient. Zorg dat behandelingen correct geregistreerd staan. Houdt u hierbij aan de door uw dierenarts voorgeschreven afdelingen, diergroepen, doseringen en toedieningswijze, zodat dit ook bij eventuele controles geen problemen oplevert.

Even voorstellen

Mijn naam is *Patricia van Schijndel*. Sinds oktober ben ik werkzaam bij De Varkenspraktijk, locatie Someren. Nog niet eerder heb ik in deze branche gewerkt. Er gaat dan ook een hele wereld voor me open. Ik vind het leuk om de passie te zien waarmee de dierenartsen hun werk uitvoeren, maar ook de onderlinge samenwerking met

mijn collega's vind ik belangrijk. Ik ben geboren en getogen in Someren. Ben getrouwd met Patrick en samen proberen we onze dochter Bente van 13 jaar op te voeden. We gaan er graag samen op uit, zoals wandeltochten, geocachen, museums bezoeken en weekendjes weg. In mijn vrije tijd probeer ik een boek te lezen, te wandelen en fanatiek baantjes zwemmen.